

ХХХІІ Всеукраїнська науково-практична конференція молодих учених, курсантів і студентів

**«АВІАЦІЯ ТА КОСМОНАВТИКА:
НАПРЯМИ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ»**

До Всесвітнього Дня авіації і космонавтики

12 квітня 2023 року

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬОТНА АКАДЕМІЯ
НАЦІОНАЛЬНОГО АВІАЦІЙНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

ЗБІРНИК ТЕЗ

**ХХХХІІ Всеукраїнської науково-практичної
конференції молодих учених, курсантів і студентів**

**«АВІАЦІЯ ТА КОСМОНАВТИКА:
НАПРЯМИ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ»**

До Всесвітнього Дня авіації і космонавтики

12 квітня 2023 року

Кропивницький – 2023

*Збірник тез наукових доповідей рекомендовано до друку
Науково-методичною радою Льотної академії Національного авіаційного університету
(протокол № 3 від 16 травня 2022 р.)*

Матеріали XXXXI Всеукраїнської науково-практичної конференції молодих учених, курсантів і студентів «Авіація та космонавтика: напрями інноваційного розвитку» 12 квітня 2023 р. Кропивницький: ЛА НАУ, 2023. 496 с.

У збірнику подано тези доповідей за матеріалами XXXXI Всеукраїнської науково-практичної конференції молодих учених, курсантів і студентів «Авіація та космонавтика: напрями інноваційного розвитку».

Метою конференції є обмін досвідом молодих учених щодо розв'язання актуальних наукових проблем та їх розвитку у сфері авіації та космонавтики.

Збірник тез буде корисним студентам, курсантам, магістрантам, аспірантам, докторантам та всім зацікавленим особам.

Тези публікуються у авторській редакції. Автори несуть відповідальність за достовірність інформації, точність фактів, цитат, інших відомостей.

При використанні матеріалів, опублікованих у збірнику тез конференції, збереження авторських прав обов'язкове.

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ (РЕДКОЛОГІЯ):

Голова:

Сорока Михайло Юрійович, кандидат технічних наук, доцент, заступник директора академії з навчальної, науково-методичної та виховної роботи Льотної академії НАУ.

Заступники голови:

Дмітрієв Олег Миколайович, доктор технічних наук, професор, декан факультету льотної експлуатації.

Кравцов Віталій Олександрович, кандидат педагогічних наук, доцент, в.о. начальника відділу наукового розвитку.

Письменна Марія Сергіївна, доктор економічних наук, професор, декан факультету авіаційного менеджменту.

Члени оргкомітету:

Аксьонова Віра Ігорівна, доктор філософських наук, професор кафедри права та соціально-гуманітарних дисциплін.

Зеленська Лілія Михайлівна, кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри професійної та авіаційної підготовки.

Калашник-Рибалко Мирослава Анатоліївна, кандидат технічних наук, Голова Ради молодих учених.

Кушнерова Надія Іванівна, кандидат технічних наук, доцент, завідувач кафедри аеронавігації, метеорології та організації повітряного руху.

Лещенко Геннадій Анатолійович, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри аварійно-рятувальної, професійно-прикладної фізичної підготовки та туризму.

Москаленко Сергій Іванович, доктор юридичних наук, доцент, завідувач кафедри права та соціально-гуманітарних дисциплін.

Радул Валерій Вікторович, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри права та соціально-гуманітарних дисциплін.

Романько Ірина Іванівна, кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри права та соціально-гуманітарних наук.

Сікірда Юлія Володимирівна, кандидат технічних наук, професор, завідувач кафедри конструкції повітряних суден, авіадвигунів та підтримання льотної придатності.

Суркова Катерина Вікторівна, кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри фізико-математичних дисциплін та застосування інформаційних технологій в авіаційних системах.

Тимочко Олександр Іванович, доктор технічних наук, професор, завідувач кафедри льотної експлуатації та безпеки польотів.

19. СОЛДАТЕНКО А.О., ЄРМОЛЕНКО-КНЯЗЄВА Л.С. Особливості правового регулювання страхових ризиків в авіаційній галузі.....	238
20. СЛОБОДА Д.А., СТОЛЯРЧУК Н.В. Гудвіл як нематеріальний актив авіакомпанії.....	241
21. ТЕРНОВОЙ Г.О., РОМАНОВИЧ М.І. Правові та етичні наслідки застосування штучного інтелекту в авіаційних операціях.....	243
22. ТУПАЛЕНКО А.Г., ДОРОШЕНКО Т.М. Транспортна система України як елемент глобальної транспортної системи.....	245
23. ТУПАЛЕНКО А.Г., СТОЛЯРЧУК Н.В. Франчайзинг в авіакомпаніях.....	247
24. ШИМЧЕНКО А.В. Фактори впливу на розвиток міжнародного туризму.....	249
25. BUBLYK A., KOVALENKO N. Emotional intelligence in the process of professional training of managers.....	251

СЕКЦІЯ 6.

Інформаційні технології та авіаційні робототехнічні системи: проектування, моделювання, використання, професійна підготовка

1. ДЖУМА Л.М., СЕРЕДА О.А. Використання безпілотних літальних апаратів для контролю стану злітно-посадкової смуги аеродрому.....	253
2. КОМПАНИЄЦЬ О.М., ЛИТВИНЧУК Д.В. Метод побудови параметрів руху групи дронів з метою їх ухилення від об'єктів загроз під час польоту на основі нечіткої нейронної мережі.....	255
3. КРИВЕНКОВ М.В., БІЛОЗЬОРОВ О.С. Основні напрямки застосування технологій, що містять методи штучного інтелекту на борту повітряного судна.....	257
4. АНІСІМОВ З.С., БІЛАН Д.А., КАЛКАМАНОВ С.А. Аеродинамічне компонування БпЛА схеми «літаюче крило».....	259
5. ДИКИЙ Б.О., ШЕРМАН З.О. Операційна система управління діяльністю аеропорта IS-ODB.....	261
6. ДУТКА В.А., СИТНИК О.Г., КАЛКАМАНОВ С.А. Експериментальні дослідження аеродинамічних характеристик обтікача втулки несучого гвинта.....	263
7. ЛОБОВ П., ВІЛК А.Т., ВІЛЬЧІНСЬКИЙ О., КРАВЕЦЬ Б.В., МАКСИМОВИЧ О.В. Планування діяльності безпілотних літальних апаратів в повітряному просторі України.....	265
8. МАЙФЕТ Б.О., КРАСНОРУЦЬКИЙ А.О. Інформаційна модель програмно-апаратного комплексу автоматизованого польотного інструктажу курсантів на основі методу «опорних точок».....	267
9. МИКОЛАЄЦЬ А.Р., СУРКОВА К.В. Формування вимог до інформаційно-довідкової системи з NOTAM інформації.....	269

Транспортна система України як елемент глобальної транспортної системи

Анотація. Транспортна система України є важливим елементом глобальної європейської та світової транспортної системи. Розглянуто переваги та недоліки залізничного, автомобільного, трубопровідного, морського, авіаційного транспорту який застосовується як на внутрішньому так і на зовнішніх ринках.

Ключові слова: транспорт, залізничний і автомобільний транспорт, трубопровідний транспорт, морський транспорт, авіаційного транспорт

Abstract. The transport system of Ukraine is an important element of the global European and world transport system. The advantages and disadvantages of railway, road, pipeline, sea, air transport, which are used both in domestic and foreign markets, are considered.

Keywords: transport, railway and road transport, pipeline transport, sea transport, air transport.

Транспорт – це сукупність всіх видів шляхів сполучення, транспортних засобів, технічних пристроїв і споруд на шляхах сполучення, що забезпечують процес переміщення людей і вантажів різного призначення з одного місця в інше. Результатом роботи транспорту є переміщення вантажів і людей [1].

Україна розташована на перехресті трансконтинентальних транспортних маршрутів, які з'єднують Європу та Азію. Тому транспортна система України є важливим елементом глобальної транспортної інфраструктури. Значення транспорту для економіки України полягає в забезпеченні зв'язків між регіонами країни та міжнародними торговими партнерами. Тому подальший розвиток транспортної системи України є важливим для забезпечення економічного розвитку країни. Розвиток транспортної системи України повинен бути спрямований на забезпечення безпеки та комфорту пасажирів та вантажів, зниження екологічного навантаження та підвищення ефективності транспортних перевезень.

Галузева структура транспортної системи країни та її регіонів визначається техніко-економічними особливостями і рівнем розвитку окремих видів транспорту, які зумовлюють сферу раціонального застосування кожного з них [3].

Для залізничного транспорту характерна масовість і порівняно низька собівартість перевезень, а до недоліків – низька маневреність, необхідність додаткових робіт при доведенні вантажів іншими видами транспорту. Головна функція залізничного транспорту – перевезення масових промислових і с/г вантажів на великі відстані [4].

Автомобільний транспорт є основним видом транспорту переважно. До переваг відноситься: здійснення перевезення без перевантаження вантажу; порівняно невеликі капітальні витрати на організацію перевезень. До недоліків автомобільного транспорту можна віднести вищу, ніж на інших видах транспорту, питому собівартість перевезень [6].

Трубопровідний транспорт використовується здебільшого для переміщення рідких та сипких продуктів. До переваг трубопровідного транспорту відносять: найнижчу собівартість; траєкторія транспортування вантажів є меншою; забезпечення збереження вантажів; низькі капіталовкладення; безперервність процесу перекачування; малу чисельність обслуговуючого персоналу. Головним недоліком цього виду транспорту є його вузька спеціалізація [6].

Морський транспорт характеризується малою собівартістю транспортування, негативним для його використання є порівняно невелика швидкість переміщення та залежність від умов. До складу морського та річкового транспорту України входять:

судноплавні компанії; морські торговельні порти України; річкові порти; судноремонтні підприємств.

Авіаційний транспорт включає повітряні судна і необхідну для їх експлуатації інфраструктуру: аеропорти, диспетчерські й технічні служби. Головні переваги авіаційного транспорту: швидкість; маневреність і оперативність; велике охоплення територій і акваторій; швидка передислокації повітряних суден у разі зміни пасажиропотоків; відсутність яскраво вираженої сезонності за порами року. До недоліків відносять: порівняно високу вартість; залежність регулярності польотів від складних метеоумов [5].

Особливе значення приділяється такому важливому напрямку, як утвердження ролі України як транзитної держави, що визначено завданням Президента та Програмою діяльності уряду: у 1999 р. прийнято ЗУ N1172-XIV (1172-14) «Про транзит вантажів» [2].

Таким чином, транспортна система України має перевагу завдяки розташуванню країни, адже з'єднує Європу та Азію. Але на даний момент всі види транспорту не достатньо розвинуті, а враховуючи поточну ситуацію в країні повітряний транспорт повністю призупинив свою діяльність, морський транспорт не може безпечно перевозити вантажі, як раніше. Залізничний та автомобільний транспорт має більше переваг на даний момент, але також не може працювати на повну потужність.

Список використаних джерел:

1. Гуріна М. Транспортна система України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/> (дата звернення: 25.03.2023).
2. Дорошенко В. І., Діденко К. Д. Географія транспорту: навч. посіб. Київ: 2010. 183 с.
3. Маковецька Л. О. Географія транспорту: курс лекцій. Луцьк, 2016. 118 с.
4. Матвієнко В.В. Оцінка та перспективи розвитку залізничної галузі в Україні // Державне управління: удосконалення та розвиток. Дніпровський державний аграрно-економічний університет. Дніпро, 2016. № 8. URL: <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=994>. (дата звернення: 25.03.2023).
5. Молодцов М. Ф. Авіаційний транспорт. URL: <https://vue.gov.ua/%D0%9C%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B4%D1%86%D0%BE%D0%B2%D0%9C.%D0%A4>. (дата звернення: 27.03.2023).
6. Транспортна екологія: навчальний посібник / О. І. Запорожець та ін. за заг. редакцією С. В. Бойченка. Київ: НАУ, 2017. 507 с.